

1. Jak długo Pan/Pani pracuje w zawodzie? Co skłoniło Pana do wyboru takiego kierunku studiów? Czy za kilka lat widzi się Pan/Pani w tym samym zawodzie?(Pan Bartosz)

Od 3 lat pracuję w bankowości, gdzie zajmuje się rozwojem oferty dla klientów indywidualnych i dbaniem o to, by byli zadowoleni z przygotowanej dla nich oferty i procesów. Prowadzę również zajęcia z przedmiotów ekonomicznych i finansowych na mojej Uczelni - SGGW. Od zawsze lubiłem zarówno nauki ścisłe, jak i humanistyczne i nigdy nie chciałem wybrać kierunku studiów, który odbierze mi jedno z nich. Uznałem, że Ekonomia (którą studiowałem na studiach licencjackich i magisterskich, a teraz kontynuuję w ramach doktoratu) jest połączeniem jednych i drugich: mam do czynienia z dużą dawką liczb i matematyki, ale też z bardzo ważnym dla mnie czynnikiem ludzkim. Zdecydowanie chcę nadal rozwijać się w moich obecnych kierunkach.

2. Czy oszczędzanie na dłuższą metę jest trudne? (Pani Magda)

Myślę, że oszczędzanie jest związane z charakterem danej osoby. Jeśli mamy świadomość oszczędzania, zaplanowany cel na jaki odkładamy pieniądze, jest na pewno łatwiej niż przy braku perspektyw oraz celu jaki nam przyświeca. Oszczędzanie może być łatwe jeśli podejmiemy mądrze do tego tematu, małymi krokami, bez radykalnych zmian w swoim budżecie.

3. Czy myśli Pan, że inflacja w naszym kraju jest bezpieczna dla przeciętnego konsumenta? (Pan Krzysztof)

Nad odpowiednim poziomem inflacji w Polsce czuwa bank centralny tj. Narodowy Bank Polski. Cel inflacyjny został wyznaczony na poziomie 2,5% z możliwością odchylenia o ± 1 punkt procentowy. Pomimo pandemii, zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, cel ten jest realizowany.

4. Czy oszczędzanie pieniędzy na lokatach jest dobrym rozwiązaniem i czym się kierować podczas wyboru banku? (Pan Bartosz)

Obecnie nie. Lokaty na ten moment nie przynoszą wysokiego zysku, co jednak nie miało miejsca zawsze. Jeszcze przed pandemią był to dobry kierunek. Teraz niestety pod wpływem zmian stóp procentowych nie są opłacalne. Dla Państwa, ludzi w młodym wieku,

obecnie bardzo trudno o dobre rozwiązania oszczędnościowe. Jeśli chodzi o sam wybór banku, w obecnym wieku polecam powielić wybór rodziców, którzy otwierając rachunek bankowy na pewno dokładnie sprawdzili ważne dla nich kwestie: ofertę, opłaty, dostępność banku w Internecie czy aplikacji mobilnej, odległość do oddziału czy kwestie związane z zaufaniem i bezpieczeństwem.

5. Jak mądrze zarządzać kontem bankowym? (Pan Bartosz)

Przed wszystkim proszę bardzo dbać o swoje dane, takie jak nazwa / numer użytkownika / hasło / numer i dane z karty. To w zakresie bezpieczeństwa. W zakresie zarządzania - proszę zgromadzone środki wydawać możliwie racjonalnie. Odkładać część ze środków, którymi Państwo dysponują. Kupować rzeczy, które faktycznie są Państwu potrzebne. Proszę wierzyć, że nawet odkładając małe kwoty można po pewnym czasie uzyskać zadowalające oszczędności.

6. Jak mądrze brać pożyczki, kredyty? I na co zwracać uwagę, kiedy wybieramy bank, który nam je udzieli? (Pan Bartosz)

Obecnie są jeszcze Państwo zbyt młodzi, aby je brać. W późniejszym czasie proszę je brać tylko, gdy będą Państwo ich wyraźnie potrzebowali - np. na cele mieszkaniowe. Nie jest rozsądne niekontrolowane zadłużanie się w celu dodatkowych wydatków na przyjemności, konsumpcję. Jeśli już się Państwo zadłużają, to proszę robić to w zaufanych instytucjach o dużej wiarygodności, a także dokładnie sprawdzać koszty pożyczek / kredytów.

7. W jaki sposób można zweryfikować czy nasze zakupy są bezpieczne? (Pani Magda)

Aby zakupy w Internecie były bezpieczne warto przestrzegać kilku wskazówek:

1. Dokonywać zakupów ze sprawdzonego źródła. Warto przed zakupem przeczytać opinie o sprzedającym. Jeśli przeważająca część opinii jest negatywna, warto przyjrzeć się bliżej sprzedającemu w kontekście jego uczciwości.
2. Przeczytać regulamin sklepu oraz w razie wątpliwości skontaktować się ze sprzedającym, aby doprecyzować niezrozumiałe zasady.
3. W przypadku zakupów w sklepie internetowym na większą kwotę np. sprzęt elektroniczny warto pomyśleć o ubezpieczeniu przesyłki. Zabezpieczy w ten sposób kapitał na wypadek niepowodzenia przy nieprawidłowej transakcji bądź dostawie.

4. Podczas płatności w Internecie używać sprawdzonego łącza sieciowego oraz zaufanej przeglądarki internetowej.

8. Czy zalecane jest podawanie numeru karty płatniczej przy zakupach w sieci? Na co zwracać uwagę? (Pan Bartosz)

W przypadku niektórych płatności jest to niezbędne, choć jeśli jest to możliwe proszę wybierać formy płatności niewymagające podawania numeru karty. Jeśli już pojawi się taka potrzeba, proszę unikać zapamiętywania przez przeglądarkę danych karty, a już na pewno nie pozwolić, by w jakimkolwiek miejscu został zapamiętany Państwa numer CVV/CVC. Proszę również płacić tylko u wiarygodnych firm, unikać podejrzanych stron.

9. Co należy zrobić jeżeli zgubimy kartę płatniczą? (Pan Bartosz)

W przypadku zgubienia karty należy niezwłocznie ją zastrzec w aplikacji, serwisie internetowym lub na infolinii banku. Nie powinno się zwlekać i np. wybierać do oddziału, chyba, że akurat jesteście blisko placówki.

10. Jak bezpiecznie wykonywać płatności online, aby nie zostać oszukanym? (Pan Bartosz)

Proszę zawsze podawać najmniej danych, jak to tylko możliwe. Dokonywać zakupów jedynie u zaufanych sprzedawców. Nie pozwalać przeglądarce zapamiętywać numerów karty. Absolutnie nie podawać nikomu swoich danych logowania do bankowości internetowej czy mobilnej. Jeżeli mają Państwo zainstalowaną aplikację mobilną banku czy aktywne płatności telefonem - pilnować swojego telefonu i nie udostępniać go osobom trzecim. Proszę mieć również zainstalowane aktualne oprogramowanie antywirusowe.

11. No co zwracać uwagę przy wyborze lokaty? (Pan Bartosz)

Najważniejszymi czynnikami przy wyborze lokaty jest jej oprocentowanie oraz czas trwania. Obecnie lokaty są bardzo nisko / niemal zerowo oprocentowane i lokaty różnych banków są do siebie bardzo podobne.

12. Czy warto jest brać kredyty, aby potem te pieniądze zainwestować? (Pan Bartosz)

Jest to rozwiązanie, z którego korzystają firmy, a nazywa się kredyt inwestycyjny. Firmy chcąc rozwijać swoją działalność często korzystają z tego typu finansowania. Nie polecam jednak zadłużać się, aby np. inwestować w giełdę, instrumenty finansowe. Jest to dość ryzykowne, osiągnięcie z inwestycji stopy zwrotu pokrywające koszt kredytu oraz przynoszące dodatkową nadwyżkę jest trudne. Takie rozwiązanie czasami stosują zaawansowani inwestorzy.

13. Z czego składa się kredyt? (Pan Bartosz)

W najprostszym ujęciu kredyt składa się najczęściej z pożyczanego kapitału (czyli oddajemy pożyczoną kwotę), prowizji, którą musimy zapłacić za jego udzielenie, a także oprocentowania, które regularnie spłacamy wraz z kolejnymi ratami pożyczki lub kredytu.

14. Na jakiej zasadzie działają parabanki? (Pan Bartosz)

Parabanki świadczą część czynności prowadzonych przez zwykłe banki, ale nie mogą wykonywać wszystkich z nich. Nie podlegają przez to Prawu Bankowemu. Czynnościami zarezerwowanymi wyłącznie dla banków jest np. udzielanie kredytów (nie pożyczek). Tak jak banki również i parabanki są podmiotami sektora finansowego.

15. W jaki sposób ubiegać się o Prawa Konsumenta? (Pani Magda)

Na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (<https://www.uokik.gov.pl>) warto zapoznać się z przysługującymi prawami konsumenckimi. Jeśli sytuacja w jakiej się znaleźliśmy nie jest jednoznaczna można uzyskać bezpłatną pomoc prawną na Infolinii Konsumentckiej, która jest prowadzona przez Fundację Konsumentów od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 - 18:00.

16. W jaki sposób można ocenić ryzyko inwestycyjne? (Pan Krzysztof)

Istnieje wiele sposobów oceny ryzyka inwestycyjnego, a najczęściej stosowane są miary oparte na rozkładzie statystycznym. O tym jak bardzo rzeczywista stopa zwrotu może

różnić się od oczekiwanej mówią miary zmienności. Za jedne z najważniejszych miar należy uznać tutaj wariancję oraz odchylenie standardowe stopy zwrotu. Mając na uwadze miary zagrożenia wskazać natomiast należy odpowiednio na samiwariancję i samiodchylenie standardowe. Do miar wrażliwości można natomiast zaliczyć współczynnik beta akcji.

17. Jaki poleca Pani rozsądny sposób rozplanowania naszym budżetem oraz jak go kontrolować? (Pani Magda)

Zarządzanie budżetem polega na kontroli wydatków. Warto przeanalizować nadchodzące wydatki na dany miesiąc i skategoryzować np. stałe wydatki: opłata za mieszkanie, rachunek za telefon, zajęcia dodatkowe. Część z pozostałej kwoty, którą mamy do dyspozycji powinniśmy przeznaczyć na bieżącą konieczną konsumpcję (np. zakupy spożywcze), pozostałą część ulokować jako środki dodatkowe np. na koncie oszczędnościowym. Pieniądze zebrane na koncie oszczędnościowym bądź odłożone w innej formie jeśli nadarzy się okazja będą służyć do pokrycia nieplanowanych wydatków. Przydatnym narzędziem do kontroli wydatków są aplikacje na telefon, w których możemy określić kwotę maksymalną, którą chcemy wydać w danym miesiącu, a następnie notowanie wszystkich wydatków. Aplikacja na bieżąco sumuje kwoty informując ile pozostało nam pieniędzy z określonej puli. Oczywiście również zamiast aplikacji idealnym narzędziem będzie kartka i długopis 😊

18. W jakim wieku zaleca Pan założenie konta bankowego wraz z kartą płatniczą? (Pan Bartosz)

Polecam zacząć jak najwcześniej, zachęcić rodziców, bo pomogli Państwu otworzyć konto i zacząć korzystać z karty (obecnie coraz częściej płaci się telefonem). W dorosłym życiu będą Państwo na pewno korzystać z banków, własnych kont i narzędzi płatniczych, dlatego warto uczyć się już dziś. Oferty dla osób młodych skonstruowane są tak, że nie generują dla Państwa ryzyka np. zadłużenia się. Oczywiście trzeba pamiętać o bezpieczeństwie swoich danych, ale na pewno są Państwo odpowiedzialni i będą o tym pamiętać.

19. Jak bezpiecznie wykonywać płatności online? (Pan Bartosz)

Proszę zawsze podawać najmniej danych, jak to tylko możliwe. Dokonywać zakupów jedynie u zaufanych sprzedawców. Nie pozwalać przeglądarce zapamiętywać numerów karty. Absolutnie nie podawać nikomu swoich danych logowania do bankowości internetowej czy mobilnej. Jeżeli mają Państwo zainstalowaną aplikację mobilną banku czy aktywne płatności telefonem - pilnować swojego telefonu i nie udostępniać go osobom trzecim. Proszę mieć również zainstalowane aktualne oprogramowanie antywirusowe.

20. Czy warto mieć kartę kredytową? (Pan Bartosz)

Niewątpliwie jest to narzędzie, które w razie potrzeby może być źródłem dodatkowej gotówki na nieprzewidziane sytuacje. Jeśli jesteśmy osobami, które umieją kontrolować swoje wydatki, karta kredytowa może być dobrym rozwiązaniem. Nie jest jednak polecana dla osób, które mają problem z dyscypliną finansową, ponieważ takie osoby często jej nadużywają i nadmiernie się zadłużają.

21. Czy inwestycja pieniędzy często związana jest z ryzykiem ich utracenia? (Pan Krzysztof)

Oczywistym jest, że praktycznie każda inwestycja związana jest z pewnym ryzykiem. Należy mieć jednak na uwadze, że poziom ten jest różny dla różnego rodzaju aktywów. Jako bezpieczne postrzegane są lokaty bankowe (w szczególności mając na uwadze gwarancję Bankowego Funduszu Gwarancyjny do wysokości 100 tys. EUR) oraz obligacje skarbowe gdzie gwarantem ich wykupu jest Skarb Państwa. Bardziej ryzykownym jest inwestowanie w obligacje korporacyjne oraz tym bardziej w akcje.